

Referanser:

Arkivsak: 24/02772-3

Saksdokumenter:

Budsjett 2025 for rettssubjektet Den norske kirke

Kirkemøtets fordeling av midler 2026 og orientering om budsjett 2025 (Kirkemøtet 2025)

Sammendrag

Denne saken handler om Kirkerådets forslag til vedtak om fordeling av midler for 2026 og Kirkerådets orientering til Kirkemøtet om budsjett 2025. Det vises til Kirkemøtets budsjettreglement, som er foreslått endret i egen sak.

Tilskuddet til Den norske kirke for 2025 ble vedtatt av Stortinget 19. desember 2024. Rammetilskuddet er på 2 664 mill. kroner som er en økning på 3,74 % målt mot tilskuddet for 2024. I tillegg kommer tilskudd til Svalbard kirke på 6,2 mill. kroner. Som følge av fortsatt svært høye pensjonskostnader ble også budsjettprosessen for 2025 krevende. Et budsjett på 2 708 mill. kroner og underbalanse på 38,2 mill. kroner ble vedtatt av Kirkerådet i desember 2024.

For å gjøre økonomien bærekraftig på sikt vedtok Kirkerådet en bemanningsreduksjon på minst 65 stillinger, tilsvarende en kostnadsreduksjon på 65 mill. kroner. Bemanningsreduksjonen er iverksatt i løpet av februar 2025, og vil få gradvis større effekt gjennom året med full effekt fra og med 2026. For å verne førstelinjetjenestene i størst mulig grad blir bemanningsreduksjonen i hovedsak gjennomført i administrative stillinger.

Det er i budsjettsaken utarbeidet to alternative langtidsprognoser for 2025-2028. Disse viser mulige utviklingsscenarier basert på et sett av forutsetninger med stor usikkerhet.

Rammen for tilskuddet til Den norske kirke for 2026 vil først bli kjent høsten 2025. Kirkemøtet inviteres til å fordele forventet rammetilskudd mellom budsjettgruppene og å gi innspill til overordnede prioriteringer.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om regnskap 2024 og budsjett 2025 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2026 med samme fordeling mellom budsjettgruppe 1, 2 og 3 som i 2025.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet i budsjett for 2026 prioritere følgende områder:
 -
 -

Saksorientering

Bakgrunn

Orientering om regnskap 2024

Budsjett 2024 ble vedtatt med et underskudd på 42,8 mill. kroner, men allikevel har det vært en målsetting at 2024-regnskapet skal gå i balanse. Gjennom året 2024 har vedvarende høye pensjonskostnader ledet til merforbruk på lønnskostnader og derfor har det vært gjennomført driftsmessige tiltak (les: lavere forbruk) for å redusere det samlede underskuddet. Etter gjennomførte tiltak viser driftsresultatet (eksklusive tilskudd) et underskudd i størrelsesorden 29,2 mill. kroner.

Årsresultatet må i tillegg til driftsresultatet også inkludere finansposter og ubrukte tilskuddsmidler fra bispedømmene. I 2024 ble det gjennomført en større omplassering av kapitalinvesteringer som resulterte i en regnskapsmessig gevinst med 33,8 mill. kroner. Denne regnskapsmessige gevinsten sammen med ubrukte tilskuddsmidler fra bispedømmene (14,7 mill. kroner) har ledet til et årsoverskudd for 2024 på 19,3 mill. kroner.

Orientering om budsjett 2025

Kirkemøtet i april 2024 vedtok i KM 05/24 fordeling av forventet rammetilskudd for 2025 med samme fordeling mellom drift og tilskudd (budsjettgruppe 1, 2 og 3) som i 2024. Det ble også bedt om at budsjett for 2025 minimum skulle legges i balanse, og at Barn og unge og kirken som organisasjon ble prioritert i budsjettet. Kirkemøtet ba også om at det til neste Kirkemøte foreligger et forarbeid som kan gjøre Kirkemøtet i stand til å fatte veloverveide vedtak om prioriteringer og langtidsbudsjett.

Vedlagte budsjett for 2025 og årsregnskap for 2024 anses som grundige forarbeid som kan hjelpe Kirkemøtet til å fatte veloverveide vedtak om prioriteringer og langtidsbudsjett.

Kirkerådet behandlet i mai 2024 sak om overordnede føringer for 2025, jfr. KR 54/24. Kirkerådet fattet følgende vedtak:

1. Kirkerådet ber sekretariatet legge frem et budsjett 2025 i balanse.
2. Kirkerådet ber om at sekretariatet prioriterer følgende to områder:
 - a. Barn og unge 0-30 år
 - b. Kirken som organisasjon, inkludert organisering, digitalisering og rekruttering
3. Alle bispedømmeråd og Kirkerådets sekretariat gjennomgår alle sine inntekter og utgifter for å redusere underskudd og budsjettere i balanse, på måter som i størst mulig grad skjermer førstelinjetjenesten.

Tilskuddet til Den norske kirke for 2025 ble vedtatt av Stortinget 19. desember 2024. Rammetilskuddet er på 2 664 mill. kroner som er en økning på 3,74 % målt mot tilskuddet for 2024. I tillegg kommer tilskudd til Svalbard kirke på 6,2 mill. kroner.

Fra og med 2025 er pensjonsleverandøren for de ansatte flyttet over fra SPK til KLP. Pensjonister, delvis uføre, sykmeldte og enkelte andre er fortsatt igjen i SPK. Vi vil i mange år fremover måtte forholde oss til begge pensjonskassene. Den samlede pensjonsprognosen fra KLP og SPK for 2025 er på 283 mill. kroner. Fra et normalnivå i størrelse 164-172 mill. kroner (2020-2022) har pensjonskostnadene økt med over 100 mill. kroner, til et nivå på 260-300 mill. kroner. Denne store pensjonsøkningen har gjort det vanskelig å oppnå et budsjett i balanse også for 2025.

Kirkerådet vedtok i sak 90/24 et budsjett for 2025 på 2 708 mill. kroner og en underbalanse på 38,2 mill. kroner.

Selv om det mot både Kirkemøtets og Kirkerådets vedtak budsjetteres med et underskudd, har Kirkerådet vedtatt en betydelig nedbemanning som vil få effekt gjennom 2025. Det vil også arbeides videre med å redusere underskuddet gjennom effektivisering, styrking av inntekter og kostnadskutt der det er mulig.

En nærmere orientering om budsjettet kommer frem av vedlagte budsjettsak; jfr KR 90/24.

Økonomisk status og egenkapital

Rettssubjektets egenkapital pr 31.12.24 utgjorde 320 mill. kroner hvorav innskutt egenkapital 122 mill. kroner og 198 mill. kroner opptjent egenkapital.

Det er budsjettert med et årsunderskudd 2025 på 38 mill. kroner. Det er videre redegjort ovenfor om arbeidet med å bringe resultatet nærmere balanse. Det er således et mål at egenkapitalen ikke skal svekkes vesentlig i 2025.

Langtidsprognoser

I forbindelse med utarbeidelse av årsbudsjett 2025 ble det laget langtidsprognoser for perioden 2025-2028 – se vedlagt budsjettsak KR 90/24.

Vi gjengir her langtidsprognose A:

A-versjon - moderat negativ							
Dnk langtidsprognose		Basisbudsjett	2026	Prgnose	2027-28	Prognoser	
9.11.24			vekst	år 2026	vekst	år 2027	år 2028
Realnedgang %-poeng (lønnsvekst>inntektsv			-1,0 %		-1,5 %		
Statlig tildeling	2025	-2 670	1,033	-2 758	1,02	-2 813	-2 870
Tilskudd	24,0 %	637	1,033	658	1,02	671	685
Finansinnt	fast	-30	0	-30	0	-30	-30
Driftsutgifter		2 063					
Personal	64,5 %	1 722					
hvorav pensjon		290	1,050	305	1,035	315	326
hvorav lønn		1 432	1,043	1 494	1,035	1 546	1 600
Driftsutgifter	rest	341					
hvorav digitalisering		90	1,025	92	1,000	92	92
Øvr driftsutg		251	1,025	257	1,025	264	270
Sum utgifter		2 670		2 776		2 858	2 943
Årsunderskudd		0		17,5		44,9	73,8
Underfinansiering i %				-0,6 %		-1,6 %	-2,6 %
INNSPARINGSTILTAK (TIL NIVÅ 65m)				65,0		65,0	65,0
Årsresultat etter innsparingstiltak				47,5		20,1	-8,8
Forutsetninger							
Basisbudsjett er tett på budsjettforslag 2025, men likevel slik at budsjettet er i balanse .							
Tilskudd (kostnad) følger inntektsveksten							
Regjeringen forventer lønnsvekst-26 på 4,3%. For -27 og -28 antar vi 3,5%							
Driftsutgifter følger forventet prisvekst på 2,5%							
Veksten for pensjon er 0,7%-poeng høyere enn lønnsvekst år 1, men deretter lik lønnsvekst							
Digitaliseringssatsing følger prisvekst første år, men er deretter nominelt videreført							

I langtidsprognosen legger vi til grunn en moderat svekket situasjon; dvs. at den statlige støtten ikke fullt ut dekker forventet lønnsvekst. Som i tidligere langtidsprognoser er det flere variabler, men hovednøkkeltallet er fortsatt et negativt forhold mellom inntektsvekst og lønnsvekst:

- tildeling første år (2026) 1 prosentpoeng svakere enn lønnsvekst (-26: 4,3%)
- tildeling påfølgende 2 år (2027,2028) 1,5 %-poeng svakere enn lønnsvekst (3,5%)
- Pensjonsvekst lik lønnsvekst bortsett fra -26: 0,7% > prisvekst
- Driftskostnader vekst lik prognoser for prisvekst 2,5%

- Digitaliseringsnivået videreført nominelt fra år 27 og 28 (uten prisvekst)

Basert på disse forutsetningene får Dnk en underdekning på 17,5 mill. kroner første år (2026) som de to neste årene øker til hhv 45 mill. og 74 mill. kroner – vesentlig som følge av at avstanden mellom inntekter og lønnsvekst er økt. Akkumulert underskudd er etter 3 år blitt til 136 mill. kroner (gitt at ingen tiltak er iverksatt underveis).

På samme måte som tidligere ligger det til grunn en (kunstig) forutsetning om at det ikke er satt inn reduserende tiltak gjennom perioden. Dette er gjort for å synliggjøre behovet (og størrelsen) for å gjøre innsparingstiltak.

Så er det kjent at Kirkerådet og bispedømmerådene har iverksatt en stor (hovedsakelig) administrativ nedbemanning som skal bringe kostnadsnivået ned i størrelsesorden 65 mill. kroner. Dette er synliggjort i nest siste tabellrad som «innsparingstiltak»; jfr. gul bunnfarge. Siste tabellrad med blå bunnfarge viser prognostisert årsresultat etter innsparingstiltak.

Administrasjonen har valgt å ikke legge opp denne saken annerledes enn i fjor, da det i egen Kirkemøtesak om nytt budsjettreglement forslås å endre §2. Gjeldende bestemmelse sier at Kirkemøtet skal vedta langtidsbudsjett.

Fordeling av midler for 2026

I denne saken inviteres Kirkemøtet til å fordele forventet rammetilskudd for 2026.

Tabellen under viser hvordan Kirkerådet i KR 90/24 fordelte 2025-midlene mellom de tre budsjettgruppene, og andelen mellom dem. I kolonnene til høyre vises beløp og andel pr budsjettgruppe i 2026 gitt en vekst på 3,3%.

Fordeling av midler 2026		Vedtatt	Andel	Anslag	Andel
		år 2025	2025	år 2026	2026
Budsjettgruppe					
Gruppe 1 - Dnk drift		2 027	75,9 %	2 094	75,9 %
Gruppe 2 - Dnk tilskudd		594	22,2 %	614	22,2 %
Gruppe 3 - Tilskudd andre		49	1,8 %	51	1,8 %
Totalt		2 670	100 %	2 758	100 %

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke drift

Kirkemøtet fastsetter en felles ramme til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Midlene fordeles mellom Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Svalbard kirke får sin tildeling i tråd med eget tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Kirkerådet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som tidligere.

Dersom fordelingen mellom drift og tilskudd opprettholdes og det legges en føring om en økning i tilskuddet på 3,3%, vil det medføre et driftstilskudd på 2094 mill. kroner i 2026, mot 2027 mill. kroner i 2025.

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke - tilskudd

Tilskuddene relaterer seg til ulike mottakere og ordninger og gjelder tilskudd til kirkelig undervisning og læring, diakoni og kirkemusikk. En videreføring av tilskuddene i de ovenfor nevnte kategoriene og basert på 3,3% vekst vil dermed utgjøre 614 mill. kroner i 2026, mot 594 mill. kroner i 2025.

Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Budsjettgruppe 3 utgjør øremerkede tilskudd til navngitte organisasjoner, i tillegg til internasjonale og økumeniske organisasjoner. Budsjettgruppen utgjorde 49 mill. kroner i 2025, og en videreføring i 2026 basert på 3,3% vekst vil utgjøre 51 mill. kroner.

Prioriteringer for 2026

Kirkerådet skal på sitt møte i mai 2025 gi signaler og legge overordnede føringer for plan og budsjett for 2026. Kirkemøtet inviteres til å komme med innspill til prioriteringer for budsjett 2026, og disse innspillene vil bli behandlet av Kirkerådet. Samtidig minner vi om de store økonomiske utfordringene kirken nå står overfor, og ikke minst de nedskjæringer som er vedtatt. Økonomiske konsekvensvurderinger bør derfor foretas hvis man ønsker å løfte større nye tiltak og prioriteringer.

For 2025 vedtok Kirkerådet, i sak KR 54/24, følgende prioriteringer:

- Barn og unge 0-30 år
- Kirken som organisasjon, inkludert organisering, digitalisering og rekruttering

Vedtatte prioriteringer er retningsgivende for budsjett- og planarbeidet i Kirkerådet. Dette er en viktig komponent i det strategiske arbeidet i Den norske kirke, og Kirkerådet ber Kirkemøtet om å komme med innspill til prioriteringer for 2026.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken legger rammene for budsjett 2026.

Vedlegg: Budsjett 2025, KR 90/24